

Dominik lže!

Patrik Madle

Dominik lže!

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.pointa.cz
www.albatrosmedia.cz

● ■ pointa

Patrik Madle
Dominik lže! – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2023

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

● — pointa

DOMINIK LŽE!

PATRIK MADLE

Dominik lze!

Copyright © 2023, *Patrik Madle*

ISBN tištěné verze 978-80-7650-952-8

ISBN 9788076911130 (1. zveřejnění, 2023) (epdf)

ISBN 9788076911147 (1. zveřejnění, 2023) (epub)

ISBN 9788076911154 (1. zveřejnění, 2023) (mobi)

„Až se bude ve škole jen zpívat, budu učitelkou na plný úvazek.“

Margot Margot

1.

Plynové masky, pátek 4. 6. 1965

„Zeptejte se svých rodičů, zdali někdy použili plynovou masku, třeba aby si zachránili život nebo jen z preventivních důvodů. To bude pro dnešek všechno a nezapomeňte, že koupání v městském rybníku je i nadále zakázané! Můžete jít,“ sdělila mladá učitelka Marine Rossert žákům po tom, co ukončili výuku lekce z dějepisu, ve které se poprvé seznamovali s první světovou válkou.

Marine Rossert měla krátce po studiu vysoké školy. Vystudovala pedagogiku a škola, ve které nyní učila, byla její první praxí. Někteří její kolegové ji na to rádi upozorňovali. Zejména madame Marte, která byla pravým opakem Marine Rossert a ve škole pracovala již čtyři desetiletí. Marine Rossert byla jemná dívka ve věku dvacet čtyři let. Co však kontrastovalo s její jemností, bylo šikmo střižené mikádo z černých vlasů, které vytvářelo dojem, že je přísná učitelka. Dodávala si tím odvalu, aby ve svém jednání, zejména s kolegy, ale často také se žáky, byla důslednější, působila přísněji a nenechala se odbýt. A navíc to byl velice módní střih. Marine nebyla z města, ve kterém nyní učila. Do školy byla přiřazena a vlastně byla i ráda, že nemusí učit třeba děti svých známých. Na místní děti i školu a své

kolegy si rychle zvykla, a právě dokončovala svůj druhý školní rok. Ve městě pobývala sama, žila v pronajatém mansardovém bytě asi osm set metrů od školy, s výhledem na ulici, která mířila na náměstí. Z okna byla také vidět věž kostela, ale nebylo snad ve městě místo, odkud by vidět nebyla.

Dominik si vzal pár učebnic do své žluté aktovky a přehodil si ji přes rameno. Cestou domů ho doprovázel Didier, který bydlel ve vedlejší ulici a patřil k jeho nejlepším kamarádům. Oba chodili do stejné čtvrté třídy. Byla taky ve městě jedinou čtvrtou třídou. V takovém malém městečku ani nemělo smysl mít dvě školy. Ale záleželo na pohledu. Pro někoho malé město, pro jiného větší vesnice. Ten, kdo nechtěl navštěvovat místní školu, dojížděl do o několik kilometrů vzdálenějšího města.

Dominikovi bylo devět a Didierovi už deset let. Bylo období před létem a do prázdnin chybělo už jen několik týdnů. Dominik nejraději chodil do školy v kotníkových botách hnědé barvy, které se uvazovaly hodně vysoko, ale díky tomu pevně držely nohu, a tak se i dobře běželo, když bylo třeba. Z bot mu vykukovaly ponožky. Někdy pruhované, kdy se střídaly černé a bílé pruhy, jindy tmavě modré nebo černé. Podle toho, které měl zrovna čisté. Občas, když si sedl na botník u nich doma, pozvedl botu na noze k nosu a dlouze čichal vůni kůže, ze které byla bota ušitá. Ta vůně ho neuvěřitelně lákala a vždycky mu připomínala něco pěkného. Dominik nechodil do školy, ve které by se musel dodržovat stejnokroj, a tak jeho oděv vycházel z toho, co mu matka koupila. Podobně tomu bylo i u ostatních žáků. Nosil často krátké šortky se sakem a bílou košilí, která se už bílé tolik nepodobala. Mnohdy nosil také pletenou zelenou vestu pod sako, kterou dostal od babičky. Babička vůbec hodně pletla pro všechny v rodině. Její manžel, Dominikův děda, měl pletené ponožky, svetry, vesty, čepice i rukavice. Dominik svou pletenou vestu teď ve slunečných

dnech ale nechával ve skříni. V zimě naopak miloval roláky všech možných barev, které mu kupovala matka.

„Myslíš si, že tvoje máma nosila plynovou masku, když byla malá?“

„Myslím, že ne. Ona byla vždycky v bezpečí u dědy a babičky. Ale děda byl ve válce, zeptám se ho.“

„Zeptej se ho, já se zeptám táty.“

„Ale vždyt tátu nemáš.“

„Mám, víš. Já ti něco řeknu. Je na hřbitově, občas ho poslouchám, povídáme si. Když si tam sedneš a budeš úplně potichu, tak ho taky uslyšíš. Pomáhá mi, víš? Máma mi nevěří, ale to mi nevádí. Nechce mi říct, jak táta umřel, a myslím, že tohle je pro ni trest, že ho nemůže slyšet, a já jo.“

„Já se zeptám možná i babičky, je stejně stará jako děda,“ vrátil se k tématu Dominik, protože nevěřil Didierovi jeho vyprávění o otci a hřbitově, a zároveň se s ním nechtěl přít.

„Tak třeba nosili masky oba,“ pomyslel si Didier.

„Třeba.“

„Půjdeš večer k rybníku?“ zeptal se Didier.

„Asi ne, máma má směnu, půjdu k dědovi a pak už domů.“

„Tak se můžeme vidět o víkendu po sobotní výuce. Nazdar, Dominiku.“

„Nazdar.“

Didier byl ve svém vyjadřování dost rázný a někdy to mohlo působit, že je agresivní. Jinak ale mluvit neuměl a ten, kdo ho znal, věděl, že to nemyslí zle. Horší bylo, když to myslel zle a nikdo to nepoznal. Didier byl kluk podobný Dominikovi, chodil i podobně oblékaný, i když oblečením se očividně moc nezabýval a nosil vše, co mu přišlo pod nos. Měl i podobný sestřih, jen trochu horší známky ve škole. Netrávil tolik času učením jako Dominik. Připravoval velké bitvy, loupeže třešní, přepadení dívčího klubu nebo topení kotat.

Dominik pokračoval v cestě za dědou a Didier stočil svoje kroky k domku na ulici, kde vedle sebe stály čtyři takové domky, každý podobný tomu druhému. Na první pohled útulný domek se dvěma místnostmi. Kdyby se toho ujal někdo šikovný, mohl by podkroví upravit na třetí. To ale nebyl případ Didiera, který žil v domě se svojí matkou a malou sestrou Alice jen v těch dvou místnostech. Většina zahrad před domky měla zelený trávník, několik stromů, kastlík na poštu a v lepších domech i zaparkovaný vůz. Didier mohl být rád za šňůru na prádlo a vzrostlý kaštan, kterému říkal prádelní strom.

„Mami, dej mi už jíst.“

Didierova matka několik let nechodila do práce. Starala se o nejmladší dceru Alice a do holičství se zatím vracet nechtěla. Pracovala neustále, zaměstnávaly ji veškeré domácí práce, praní, šití, vytírání a hlavně vaření. A to ještě žehlila pro sousedy. Na svůj mladistvý věk už nevypadala, život jí dal co proto a poslední velké starosti po tom, co zůstala sama, jí nepřidaly.

„Až po Alice, nevidíš, že se zrovna probudila? Vezmi prádlo, je tamhle v neckách, a rozvěš ho venku.“

„Ale potom dostanu najíst?“

„Možná.“

„Ty zase smrdíš, ty doroto jedna,“ naštvála se matka na svou dceru.

„Mami, proč táta umřel?“

„Vezmi ty necky a už věš!“

„Mami, nosila jsi někdy plynovou masku?“

„Nenosila, ale teď bych ji potřebovala,“ podívala se na špinavé prádlo po Alice. Byla to skoro dvouletá holka s černými vlasy a zelenýma očima.

„To jsi ji nenosila ani za války?“

„Copak jsem byla na frontě? A víš, kolik mi bylo let? Sotva deset. A i kdybych byla dospělá, tak holičky určitě masku nenosily, copak to byly vojáci v zákopech? A proč se vůbec ptáš?“

„Máme to za úkol, učíme se o válce, víš?“

„Válka bude, jestli nepověsíš to prádlo.“

Didier vzal proutěný prádelní koš a popošel několik metrů ke vzrostlému starému stromu, který měli na zahradě a používali ho pro věšení prádla.

Dominik zrovna dorazil ke svým prarodičům, kteří bydleli na okraji města, v části, kde stála řada malých domků po dělnících, kteří před válkou pracovali v městské továrně na konzervy, než ji vojáci vyhodili do vzduchu, aby ji nevyužilo nepřátelské vojsko v případě obsazení země. Továrnu už po válce nikdo neopravil a nespustil. Její

torzo se stále, dvacet let po válce, vyjímal na místním kopci. Zajímavé bylo, že to byla nejčernější budova ve městě. V továrně se totiž topilo černým uhlím a koksem, ale uhlí převládalo, a ve vysokém komíně, kterým prolétal veškerý kouř, nebyl žádný filtr. Když se už vědělo, že bude válka, majitel nechal filtr odstranit, aby saze litaly na celý areál, a továrna tak nebyla moc vidět z letadla. Komín postupem času zčernal celý a střechy areálu také.

Domky v okolí továrny už původní majitelé, dělníci z továrny, znovu neobydli. A tak se staly cílem místních a lidí vracejících se z války. Domky měly malou střechu z pálených červených tašek, každý domek měl omítku natřenou v jiné barvě. Domek Dominikových prarodičů byl ve světle modré jako barva některých druhů fialek. Okna malá se záclonou do půli každého okna. Dveře dřevěné s úzkým neprůhledným oknem a železnou klikou. Barva na dveřích již oprýskaná, jednalo se o původní nátěr. Dveře už jako by si říkaly, že potřebují něco nového na sebe. Jenže asi je nikdo neslyšel. Na rozdíl od sousedů ale domek prarodiče užívali odjakživa. Dominikův děda totiž pracoval v továrně na kopci.

Dominik chodil střídavě buď rovnou domů, nebo jako dnes ke svým prarodičům, záleželo na tom, kde bylo vařeno a jakou měla zrovna jeho matka službu. Dominik měl hlad, a zároveň chtěl zjistit, jak to bylo s plynovými maskami. Když vešel do domu, ocitl se hned v té největší místnosti, která byla obývací a zároveň kuchyní. Dalšími místnostmi byly už jen ložnice a koupelna.

„Dominiku, co škola?“ zeptal se děda, který seděl u bílého jídelního stolu. Byl to zarostlý starší muž kolem sedmdesátky s bílými vlasy i vousy. Nosil manšestrové kalhoty a kostkovanou košili. Při všem, co říkal, působil rozvážně a moudře. Prošel si první i druhou světovou válkou a jediná aktivita, na kterou se zaměřoval nyní, bylo kou-

ření tabáku a vysedávání v domě nebo před ním. Do toho samozřejmě také rozpravoval se svou ženou.

„Počkej, mám pro tebe připravený oběd,“ přidala se babička, která právě vařila na plynovém sporáku. Ta byla úplným opakem svého manžela. Nepostála ani na chvíli, buď vařila něco v kuchyni, nebo na zahradě okopávala záhony. Neustále se na něco ptala a vše řešila.

Dominik se posadil ke stolu a na druhou židli položil aktovku s knihami ze školy.

„Povídali jsme si o první světové válce a o tom, co způsobila.“

„A co jste zjistili?“ ověřoval děda.

„Lidi se museli po válce rychle vzpamatovat. Evropa znovu začala s průmyslem i zemědělstvím, aby dohnala, co válka zastavila.“

„A co ještě?“

„Nech ho a ty si pořádně sedni a jez,“ řekla babička, která Dominkovi zrovna přinesla talíř polévky. Ten zachytával nosem její vůni. Cítil majoránku, kuřecí maso a něco ostřejšího, co mu vlezlo do nosu a bojovalo tam o své místo s dědovým tabákem, který se roztahoval po celé místnosti a mísil se s vůní polévky.

„Dědo, musel jsi za války nosit plynovou masku?“

„Musel. Vlastně jsem se k ní pořádně nedostal, ale ve výstroji jsem ji měl. V první světové. Nevěděl jsem, kdy se třeba bude hodit. Nebylo to nic příjemného ji s sebou pořád nosit, ale byl to příkaz. Dostala

se k nám ale až v průběhu války, po tom, co Němci začali vypouštět plyny. Před tím snad plynová maska ani neexistovala.“

„A myslíš si, že plynová maska byla ve válce důležitá?“

„Kdyby se něco stalo, tak tam stejně pochcípáme jako králíci. Masky by tě zachránily jen na pár minut.“

„A, babi, ty jsi masku nosila?“

„Já určitě ne, ale v domě jsme jednu měli, kdyby bylo nejhůř.“

„Tak teď moc nechápu, proč jsme tolik mluvili o maskách, když jsou stejně k ničemu,“ dodal Dominik.

„Jez,“ řekla znovu babička.

„Já nevím, chlapče, já nebyl ani moc voják, hlídal jsem sklady, ale třeba někomu pomohla. Dělal se i speciální pro koně,“ zmínil děda.

„Pro koně? No to muselo vypadat.“

„Byla jiná doba, teď by stačila jedna bomba na náměstí a nestihněš si ani navlíct kalhoty.“

„Nestraš ho a ty jez, mám tu ještě zapečené těstoviny s vejcem, ať nevystydnou, jsou pak tvrdé,“ dodala babička.

Dominik se pustil do jídla, a přitom poslouchal příběhy dědy a babičky, zejména z druhé světové války. Mnohému z toho vyprávění ještě nerozuměl, ale snažil se o tom přemýšlet.

„Pamatuju si, když jsem měl službu v továrně. Byl jsem na komíně, to se muselo, abychom viděli na celé město, jestli se něco neděje nebo nejsou nálety. A najednou jsem zpozoroval, jak do toho kopce jede celá vojenská delegace. Byli to tajní – nepřátelská vojska, měli černá neoznačená auta, víš. Chtěli náš komín pro pozorování,“ zmínil děda.

Dominik kroužil lžící v polévce a představoval si, jak na kopec, na kterém je dnes torzo továrny, jede řada černých aut s černými světly a černými majáky i skly, z nich vystupují vojáci v černých uniformách, přicházejí k dědovi a ten nejvyšší z nich mu do ucha pošeptá: „Jsme tajní a potřebujeme váš komín. Je to důležité strategické místo. Mohla by nás z něj sledovat odbojová hnutí.“

Děda na to v Dominikově hlavě rychle zareagoval: „Já tajný nejsem a komín už vůbec ne, jste vojáci, nemůžu vám vzdorovat, tak si komín vezměte.“

Vojáci se usmáli, měli radost, že bude komín jejich, fantazíroval Dominik dál. Smích ale netrval dlouho, hlavní voják udělal přísné gesto, aby se vojáci přestali smát, protože když se smáli, tak jim byly vidět bílé zuby a už nebyli tolik tajní. Několik vojáků vystoupalo na komín a začalo ho rozebírat a jednotlivé cihly házeli na zem, kde je sbírali ostatní vojáci, kteří je nakládali do auta, ale i na auto. Cihly měli zkrátka všude. Potřebovali komín úplně zničit. Auta byla po chvíli plná cihel, a už vůbec nebyla černá, s cihlami vypadala dost zvláštně. „Tak vida, už nejste tajní, teď už vás každý hned pozná,“ řekl děda a hlavní voják se na něj usmál a zsalutoval. Ostatním vojákům dal příkaz, aby se začali smát, už nejsou tajní. Ti se smáli a postupně nastupovali do vozů a odjížděli. A děda byl rád, že už nemusí hlídat komín, i když ho mrzelo, že neposlouží případným našim vojákům jako sledovací místo.

2.

Voják, sobota 5. 6. 1965

Sobotní dopolední výuka byla složena ze čtyř vyučovacích hodin a všechny je vždy odučila Marine Rossert. Začínalo se výukou zeměpisu a končilo francouzským jazykem. Protože se jednalo o nejkratší vyučovací den z celého týdne, a navíc po něm následovala klidná neděle bez výuky, plánoval už Dominik, co s volným časem, a nejčastěji vše diskutoval s Didierem, který seděl ve své lavici hned vedle něj.

V sobotu odpoledne, vždy po obědě, se Dominik setkával s Didierem před jeho domem. Dům měl starou verandu bez zábradlí a na verandě byla houpací lavice, na které se Dominik s Didierem často houपालi, když neměli nic jiného na práci. Dnešní červenový den byl slunečný a celé město kvetlo. Jen tak seděli, houpali se a přidržovali mezi sebou mísu plnou třešní, kterou dostali od Dominikovy matky. Jedli třešně a každý z nich se snažil doplnit pecku co nejdál na zahradu, ideálně až na chodník nebo k silnici. Nejvíce se těšili, až bude na chodníku někdo procházet, a stane se tak terčem jejich peckového útoku. Tím prvním terčem byly dvě dívky ze školy, mohly chodit do druhé nebo třetí třídy, šly po městě s kočárkem a panenkami, obě na sobě měly světlé, snad úplně bílé šaty. Didier nemeškal, vzal do

pusy hned dvě třešně a vyplivl je tak silně, až mu hlava poskočila, přes zábradlí. Cíl byl úspěšně zasažen, a tím, jak rychle pálil, bylo na pecce ještě hodně dužiny a o to větší červený flek se na světlých šatech objevil. Jakmile to dívky zjistily, rozutekly se i s kočárkem co nejdál od Dominikova domu.

„Tak doufám, že ses poučil, jak střílet pecky, abys příště trefil cíl,“ dodal hrdě Didier.

„Malé holky trefí každý, ale co jedoucí auto?“

„Auto trefím taky, klidně si vyber značku.“

„To první, které projede kolem,“ řekl Dominik.

Než stačil Didier nabít a zamířit, vynořil se na chodníku voják. Působil velice kontrastně s okolím a lidmi, kteří ho míjeli. Nevypadalo to, že má na sobě francouzskou uniformu, ale mohla být. Třeba z nějaké tajné mise nebo z letectva. Ale jen tak běžná uniforma to nebyla. Čepice, takzvaná lodička, vypadala jako četnická nebo vojenská, ale rozhodně ne francouzská. A měla zvláštní barvu, byla taková žlutobílá. A pod ní husté černé vlasy a bílá košile s černou úzkou kravatou, spíš jako úřední. Přes rameno měl hozenou velkou tašku v pískové barvě. Kalhoty měl také tmavé a boty úplně černé. Pro Dominika s Didierem jako by se zastavil čas a pohledem hltali uniformu, která byla doplněná velkým lesklým koženým páskem, a ještě větší přezkou.

Voják šel pomalu a rozhlížel se kolem sebe, ale spíš jako by byl na výletě, než že by někoho sledoval nebo někdo sledoval jej. Užival si každý krok tohoto letního sobotního odpoledne. Možná to byl jeho první volný den, možná dostal propustku na pár dní. Dominik i Di-

dier jím byli fascinováni a nespouštěli z něj oči. Když je náhle voják zahlédl, zastavil, široce se usmál a z dálky pozdravil.

„Dobrý den, pánové, poradíte mi?“

„Vy jste voják?“ zeptal se Didier.

„Vypadám snad jako cukrář?“ pousmál se voják ještě víc. „Hledám tu nějaké ubytování, neporadili byste mi?“

„Tady toho moc není,“ spustil Dominik.

„Ale máme tu hotel, ve kterém nikdo nebydlí,“ řekl Didier.

„A proč ne?“ podivil se voják.

„Kdo by jezdil do města na konci Francie?“

„Třeba já,“ usmál se voják, který očividně neztrácel dobrou náladu.

„Tak my vás tam zavedeme,“ řekl Didier. Kluci vstali a šli k vojákovi.

Těšili se, že budou moct vojáka vyzpovídat a třeba zjistí nějaké tajné informace. Městečko se probouzelo do dalšího pracovního dne. A bylo cítit, že je klidnější než ty předchozí. Nikdo nikam nespěchal, na zahradách u domků lidé sekali trávu, upravovali své květinové záhony nebo jen tak seděli a četli sobotní noviny. Někteří s taškami a košíky mířili na sobotní trh, aby nakoupili čerstvou zeleninu, sýry a ovoce. Jiní natírali plot. Lidé z bytových domů jen tak koukali z oken a pozorovali dopolední život, někteří věšeli prádlo nebo zalévali květiny za okny a tím vším procházel voják se dvěma kluky do místního hotelu.

„Z jakého jste oddílu?“ zeptal se Didier

„Z toho nejtajnějšího,“ začal se smát voják.

„A proč jste přijel zrovna sem?“ zeptal se Dominik.

„To je prý město, ve kterém žijí ti nejzvědavější kluci, nechtěl jsem tomu věřit, tak se sem jedu podívat, jestli je to pravda.“

Kluci náhle zmlkli a otráveně protočili oči.

„Tady to je, tenhle barák je hotel a dejte si pozor na šváby!“ nezapomněl upozornit vojáka Dominik.

„Děkuju, kluci, když se mi tu zalíbí, třeba tu zůstanu, a ještě se uvidíme,“ pousmál se voják na kluky a ztratil se v hlavním vchodu do hotelu.

„To byl divný voják. Vojáci se přece nesmějou, tohle byl spíš polovoják,“ naštvál se Didier.

„Třeba byl rád, že už není voják, nebo byl rád, že přežil nějakou těžkou válku,“ přemýšlel Dominik.

„Války už přece nejsou!“